

Gemeenteraad Borger-Odoorn

Ons kenmerk
38177-2024:161812
Behandeld door
H. de Raaff
Doorkiesnummer
14 0591
Bijlage

Datum

11 juni 2024

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen mevr. B. Haan, raadslid Leefbaar Borger-Odoorn, inzake Artikel Afvalscheiding en ondergrondse containers

Geachte leden van de raad,

Op 14 mei 2024 hebben wij schriftelijke vragen ex artikel 32 RVO ontvangen van mevrouw B. Haan van de fractie van Leefbaar Borger-Odoorn inzake 'Artikel normen afvalscheiding en ondergrondse containers'. Via deze brief beantwoorden wij deze vragen.

29 februari 2024 heeft de fractie van Gemeentebelangen actuele vragen gesteld over de afkeur van PMD na een artikel van Pointer. Tijdens de behandeling van dit onderwerp heeft de wethouder aangegeven dat de gemeenteraad in april of mei een brief zou ontvangen over de Grondstoffenmonitor. Door dhr. Zwiers, voormalig raadslid PvdA, is gevraagd of er ook een verschil is waar te nemen in de scheiding in de containers gekoppeld aan de huisadressen en de ondergrondse containers in onze gemeente. Ook het antwoord hierop zou meegenomen worden in de brief die de wethouder zou toesturen.

Vandaag, 14 mei 2024, valt er in een artikel van Binnenlands Bestuur te lezen dat gemeenten de normen voor afvalscheiding willen heroverwegen. De VNG heeft zelfs het besluit genomen om de overeenkomst met Verpact stop te zetten. Verpact geeft aan dat maar 70 van de 342 gemeenten de zaken op orde hebben als het gaat om afval scheiden. Tevens geeft Verpact aan dat de grootste oorzaak voor de toename van de vervuiling van de PMD-afval de ondergrondse 'dumpcontainers' voor PMD zijn. Daar gooien mensen keer op keer andere dingen in dan plastic. Veel vaker dan wanneer er gewerkt wordt met afvalbakken, of het liefst zakken speciaal voor PMD.

Vraag 1 Kan het college aangeven wanneer onze gemeenteraad de brief, zoals aangegeven in de raadsvergadering van 29 februari 2024, ontvangt?

Antwoord: Voorzien is dat de raad deze brief vóór 1 juli 2024 ontvangt.

Vraag 2 Kan het college aangeven wanneer de gemeenteraad de evaluatie van de ondergrondse containers ontvangt.

Antwoord: De evaluatie van het gebruik van de ondergrondse containers in Borger-Odoorn wordt meegenomen in de brief die de raad ontvangt inzake de Grondstoffenmonitor.

Vraag 3 Kan het college een overzicht verstrekken wat inzichtelijk maakt of de vervuiling, zoals in het artikel van Binnenlands bestuur benoemd, ook in onze gemeente in die ondergrondse containers plaatsvindt?

Antwoord: Van de vervuiling in de ondergrondse containers, zoals in het artikel benoemd, is bij ons geen sprake. Wij kennen een ander systeem. De in het artikel gememoreerde PMD-containers zijn ondergrondse containers bij hoogbouw, waarschijnlijk zonder toegangscontrole. Wij kennen geen ondergrondse containers als enig inzamelmiddel bij hoogbouw en daarnaast hebben alle ondergrondse containers in onze gemeente een toegangscontrolesysteem. Het gebruik van de containers wordt geregistreerd op adres op basis van de chip in de afvalpas.

Vraag 4 Kan het college een overzicht verstrekken van de toe- of afname van het percentage afkeur van afval na de wijziging van de ophaalfrequentie?

Antwoord: Er is geen relatie te leggen tussen de wijziging van de inzamelfrequentie van de restcontainer en een toe- of afname van de afkeur van het PMD. De inzamelcijfers laten geen noemenswaardig verschil zien in het totale gewicht per inzamelronde of in het gemiddelde gewicht per container als we 2022 met 2023 vergelijken.

Het eerste halfjaar van 2023 bevond het afkeurpercentage van het PMD zich tussen de 4 en 9%. Vanaf augustus schoot het afkeurpercentage omhoog naar een piek van 36%. Gemiddeld zijn we voor 2023 uitgekomen op een afkeurpercentage van 16%.

De forse toename van de afkeur is te wijten aan externe factoren. Aanleiding hiervoor is het gebrek aan sorteercapaciteit bij de verwerkers en de afzetmogelijkheden voor het ingezamelde PMD. Ook de import uit China van zogenaamd 'virgin plastic' wat tegen dump prijzen op de Europese markt wordt gebracht, helpt niet om de keten gesloten te krijgen.

Daardoor gaat Verpact in alle delen van de keten actie ondernemen. Bij de gemeenten, de overslaglocaties en de sorteerders. Met alle vervelende gevolgen van dien. Dit heeft geleid tot grote onvrede bij onder andere de deelnemende gemeenten. Dit kwam tot uiting in diverse artikelen in het NRC¹, een uitzending bij Pointer² en de motie van gemeente Losser (e.a.) die met een stemmingspercentage van 99,3% bij de Algemene Ledenvergadering van de VNG in december 2023 is aangenomen. Hierin wordt opgeroepen de huidige afspraken met Verpact te herzien en in samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement (NVRD) te komen tot nieuwe gedragen afspraken die voor gemeenten voldoende zekerheid, duidelijkheid en perspectief bieden. Omdat de gewenste nieuwe afspraken niet passen binnen het kader van de huidige Ketenovereenkomst en het VNG-bestuur is gevraagd de motie uit te voeren, is besloten om de huidige afspraken niet te verlengen voor een tweede

¹ Bijvoorbeeld <https://www.nrc.nl/nieuws/2024/03/12/gemeenten-zijn-boos-ingezameld-afvalplastic-wordt-alsnog-verbrand-a4192835>

² <https://pointer.kro-ncrv.nl/ingezameld-plastic-wordt-steeds-vaker-verbrand-en-de-kosten-zijn-voor-jou>

termijn vanaf 2025. Op deze manier wordt een passende uitgangspositie gecreëerd, voordat wordt begonnen aan het onderhandelstraject met Verpact om vanaf 1 januari 2025 te komen tot nieuwe afspraken.

Onze fractie ontvangt signalen dat (sommige) inwoners een brief hebben ontvangen waarin staat dat PMD-containers met een gewicht boven 10 kg niet geleegd worden.

Vraag 5. Is het correct dat deze brieven zijn verzonden aan inwoners?

Antwoord: In april 2024 zijn wij een communicatiecampagne gestart om onze inwoners te informeren over het belang van het scheiden van PMD-afval met daarbij tips wat wel en niet in de PMD-container mag. Als onderdeel van die campagne hebben wij een brief gestuurd aan de adressen in onze gemeente waarvan de PMD-container het afgelopen jaar één keer of vaker zwaarder was dan 10 kilo. In die brief staat niet vermeld dat de container niet geleegd wordt als deze zwaarder is dan 10 kg. Het gewicht van de PMD-container geeft een goede indicatie van de zuiverheid van het PMD. Met de brief is beoogd om inwoners bewust te maken van het feit dat het gewicht van de PMD-container één of meerdere keren zwaarder was dan 10 kg en dat het daarmee aannemelijk is dat er niet alleen zuiver PMD in de container zat, met als oogmerk om op te roepen om met die informatie te kijken naar hoe de betreffende inwoner het nu doet met betrekking tot het scheiden van PMD gebruikmakend van de informatie uit de AfvalWijzer app.

Er zijn in totaal ongeveer 1.350 brieven verstuurd. Naar aanleiding daarvan zijn bij de gemeente vragen binnen gekomen van een deel van de inwoners die slechts één of twee keer boven de 10 kg uit zijn gekomen met hun PMD-container. Degenen die structureel te zware PMD-containers aanbieden hebben naar aanleiding van de brief niet gereageerd. Uit de gesprekken die we naar aanleiding van de binnengekomen vragen hebben gevoerd, is gebleken dat de boodschap in de brief op verschillende manieren uitgelegd kon worden. Wij nemen dit signaal zeer ter harte zodat we de communicatie in de toekomst nog verder kunnen verbeteren.

Vraag 6. Kan het college aangeven hoe het gewicht van de containers wordt bepaald? En of de weging betrouwbaar is?

Antwoord: Het gewicht van de inhoud van een container wordt in twee keer bepaald. Bij de opgaande beweging wordt de container inclusief inhoud gewogen en na het legen wordt de container nog een keer gewogen. Het verschil tussen beide wegingen is het gewicht van de inhoud. De voertuigen worden periodiek getest en gekalibreerd op een correct en betrouwbaar weegproces.

Vraag 7. Kan het college aangeven waarom hier 10 kg gehanteerd wordt? Welke afweging zijn hierin gemaakt? Zijn er specifieke richtlijnen voor en zo ja, kan het college deze richtlijnen met de gemeenteraad delen?

Antwoord: De afgelopen jaren woog een PMD-container, inclusief die containers met veel vervuiling er in, gemiddeld 6 kg. Dan is het aannemelijk om te veronderstellen dat wanneer de 10 kg-grens wordt aangehouden, je die containers te pakken hebt waar er een redelijke kans op vervuiling bestaat. Immers, 85% van alle PMD-ledigingen valt onder de 10 kg. Maar dit is wel slechts 65% van het cumulatieve gewicht. Met andere woorden 35% van het totale gewicht aan PMD wordt veroorzaakt door 15% van de ledigingen. En aangezien er slecht 15% vervuiling in het PMD mag zitten als het wordt doorgelaten op de overslaglocatie, is het noodzakelijk dat de te zware containers worden vermeden. Op de overslaglocatie wordt nog een extra voorsorteerslag gedaan om maar tot de 15% te komen die er mag inzitten na acceptatie.

Vraag 8. Wordt in deze criteria ook rekening gehouden met één- of meerpersoonshuishoudens? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Er wordt geen rekening gehouden met de gezinssamenstelling. Een volle PMD-container kenmerkt zich door veel volume en weinig gewicht. Het PMD in de container kan gerust een beetje worden aangedrukt. En dan nog ligt het gemiddelde gewicht inclusief enige vervuiling nog steeds maar rond de 6 kg. Beoogd is om aandacht te vragen voor het scheidingsgedrag. Het gewicht van het PMD is daarbij een indicatiemiddel.

Verpact geeft in het artikel van Binnenlands Bestuur aan dat nascheiding van afval een betere oplossing is als gemeenten ook gebruik maken van ondergrondse

PMD-containers. Tevens maken bedrijven gebruik van bedrijfscontainers waar al het afval in gegooid mag worden en dus geen scheiding plaatsvindt. Hier is dus altijd sprake van nascheiding.

Vraag 9 Deelt het college de mening van Verpact dat na-scheiden een betere oplossing kan zijn als er ook gebruik wordt gemaakt van ondergrondse containers? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Wij geven uitvoering aan de Grondstoffenvisie 2021-2025 die door de raad is vastgesteld. Inclusief het gebruik van ondergrondse overloopcontainers en de in 2018 door middel van een motie van het CDA geplaatste PMD-containers. Daarbij is als basis gekozen voor bronscheiding van het PMD³.

De in het artikel geconstateerde problemen zijn op onze gemeente niet van toepassing. Enerzijds omdat wij een ander systeem hebben (zie ook het antwoord op vraag 3) en anderzijds omdat wij niet het formaat hebben zoals een grote gemeente met Randstedelijke karakteristieken. Wij zijn een plattelandsgemeente met een Cittaslow-keurmerk.

Daar komt bij dat wij op het gebied van afval voor het 3^e jaar op rij de best presterende gemeente in Drenthe zijn als we kijken naar het aantal kilo's aangeboden restafval per huishouden. Dit zien wij in de Grondstoffenmonitor 2023 die binnenkort naar uw raad komt. Wij streven wel steeds naar verdere verbetering, maar wel binnen de scope en eigenschappen van onze gemeente.

Vraag 10 Kan het college een overzicht verstrekken van het verschil in kosten voor de inwoners als het gaat om bronscheiding of nascheiding.

Antwoord: Dat overzicht is voor onze gemeente niet voorhanden. Om toch enig beeld te geven, hebben wij gekeken naar verschillen in afvalstoffenheffing tussen gemeenten. Ter vergelijking: voor een meerpersoonshuishouden bedraagt de afvalstoffenheffing in Amsterdam € 469. In Utrecht is dit € 442 en in Den Haag is dit € 479. Dit zijn allemaal gemeenten met een hoge stedelijkheidsklasse en nascheiding. In Borger-Odoorn is het gemiddelde tarief voor de afvalstoffenheffing € 238. In de eerste berekeningen voor Tynaarlo, waar thans het gesprek wordt gevoerd over bronscheiding of nascheiding, is voor de nascheiding een indicatie van de kosten afgegeven waaruit blijkt dat deze zeker

³ In Hoofdstuk 6 van de Grondstoffenvisie 2021-2025 wordt nader ingegaan op de overwegingen voor de keuze ten aanzien van bronscheiding in plaats van nascheiding.

niet lager zullen uitvallen bij nascheiding in vergelijking met de thans gebruikelijke bronscheiding.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Borger-Odoorn,

de secretaris,

de burgemeester,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'M.N.J. Broers', written over a horizontal line.

mr. M.N.J. Broers

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J. Seton', written over a horizontal line.

mr. J. Seton